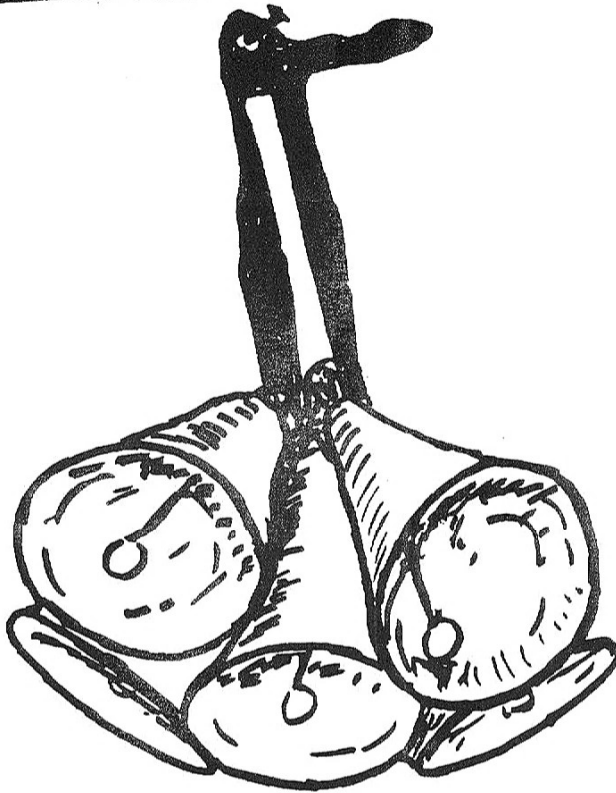
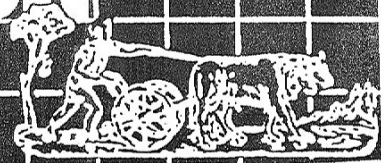


# LA FEMOSA

ARTESA DE LLEIDA



PICARDES: L'INSTRUMENT IDONI PELS ESQUETLLOTS!!

ABRIL 1986

NÚMERO 73

# PÒRTIC

---

---

Amb una arrogància sorprenent perquè se saben poderosos i més forts que ningú, els USA imposen la seva llei arreu, ja sigui exivint les seves "contundents raons", ja sigui pressionant econòmicament als que diuen, sornoguerament, els seus aliats. Tothom està pendent de les decisions dels Rigans de torn que es complauen a "beneir" els seus ramats.

Els que sempre hem viscut sotmesos i hem suportat els rampells dels dominadors, sabem de les poques raons morals i de qualsebol altre tipus que aquest poden esgrimir per a justificar la seva actitud. De veritat, però, que també sabem que mai no els ha calgut de justificar res; no els fa falta. Ells són els forts, ells fan les lleis i aquestes mateixes lleis són les que sempre els amparen.

La supèrbia fa creure, sempre, que hom té la raó del seu costat, que la seva llei i la seva moral són la LLEI i la MORAL i que, per això, qualsevol que gosi posar en dubte aquests valors, s'enfronta obertament a la inquisició d'aquest poder establert per la supèrbia.

Tots sabem que els humans són homes i dones que tenim una infinitat de gustos, de criteris, d'aptituds, de maneres de pensar i de fer. Tots sabem, sobradament, que quan no hi ha arrogància, orgull o posats de superioritat, no hi ha posicions extremes on no sigui possible el diàleg, l'interés mínim i el respecte necessari per seguir tots junts sense baralles

disputes visceralis per a aclarir qui té la raó o més raó que l'altre.

No serem pas tan ingenus per a afirmar que els dèbils sempre tenen raó i que els forts sempre l'esguerren. No!. Diem omés que la supèrbia fa sentir-se per damunt dels altres i que quan això passa és difícil de dialogar serenament i amb la confiança que dóna parlar de tu a tu sense mirar per damunt de l'espatlla a ningú, sense creure's, ni un moment, que són els altres els provocadors, els altius, els superbis. Creure que, d'entrada, els altres tenen els mateixos drets morals, les mateixes raons de pes que podem tenir nosaltres, és el primer pas per al diàleg, per a l'entesa, per a la pau...

# LA FEMOSA

• • REVISTA DE INFORMACIÓ LOCAL • •  
EDITA AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"  
C. DEL CASTELL N. 23 ARTESA LLEIDA  
DIPOSIT LEGAL N. L-264-1981  
SEGONA EPOCA N. 73 ABRIL 1986

## INDEX

PORTIC . . . . .	1
LES PARIDES D'EN JOMAES ( d'una dictadura a una demo- cràcia) . . . . .	4
SEGON CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA . .	7
ANAR A LA CARRETEA . . . . .	11
UNA GORRA DE VISERA . . . . .	13
POESIA ( Murmuri d'una ànima) . . . . .	15
DARRERA DEL MIRALL . . . . .	17
ESPIGANT (un dia de pluja) . . . . .	19
ENTRETENIMENTS . . . . .	22
COL.LABORACIONS INFANTILS	
EL LLADRE DESENMASCARAT . . . . .	25
UN GAT DINS LA SABATA . . . . .	27

Els articles i opinions que apareixen a les planes de LA FEMOSA, reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

AMB EL SUPORT DE LA GENERALITAT



# LES PARIDES D'EN JOMAES

## D'UNA DICTADURA A UNA DEMOCRÀCIA

Jo em pensava fin fa poc, que totes les persones que treballen a la pagesia eren pagesos. Tots els que vivien dins un poble éren veïns del mateix. I que el color de les persones, era degut segons la latitud del planeta varen néixer.

Doncs no és així disortadament, i per poder comprovar (innocent de mí) han hagut de passar molts anys, tants com tots aquells que van des de una dictadura a una democràcia.

Amb la dictadura alguns "amos" se sentien molt pagesos, perquè darrera d'ells tenien un exèrcit d'assalariats que els treballaven la terra per quatre rals i que els llogaven quan volien.

Molts d'aquests assalariats, han sabut trencar les cadenes de l'esclavitud, independitzar-se i treballar per ells mateixos. Alguns d'aquests han sabut superar econòmicament amb el seu esforç als seus antics "amos".

Per tant aquests antics "amos" en quedar-se sense l'exèrcit d'assalariats, ells mateixos han d'agafar el tractor i l'atomitzadora per sulfatar els seus arbres fruites. Fins aquí tots seriem pagesos per igual, si haguessin sabut afrontar que les civilitzacions van avançant per aquests camí de la igualtat. Però no, ells que estaven acostumats a tenir diners sense treballar, perquè d'altres per un plat de mongetes i un troç de botifarra negra els feien, aquests avui essent econòmica-

ment per igual als altres, no volen baixar del seu orgull de "propietario" i per destenyir-se es posen l'etiqueta que ells són de dretes, per no acceptar que avui es pot ben bé casar-se l'amo amb la minyona.

I en voler ser de dretes (per orgull) no volen acceptar cap proposta que faci aquell, abans exèrcit d'assalariats, avui amos com ells, si un dia arriben a portar la direcció política d'un poble com pot ésser l'Ajuntament.

Llavors jo diria que amb la seva actitud no són veïns del poble, sinó senzillament gent que viu dins un poble. Perquè poble vol dir comunitat, i comunitat vol dir treballar amb comú per aixecar un poble, per fer-ho agradable, perquè la cultura tiri endavant, perquè els pagesos no se sentin sols, perquè es pugui viure en pau i germanor.

I per últim queda el color. Els pagesos per igual tenim un mateix color i que no és d'altre que el de la pell recremada pels sols, els vents i el fred que ens envia la mare natura. Però políticament, ja no volem tenir el mateix color, encara que econòmicament tenim els mateixos problemes per tirar endavant. Els antics "amos" i algun que altre que no es vol recordar, que fins fa poc era un assalariat, els fa por el color vermell, i els fa por perquè aquest color significa una més justa igualtat, i per tant escolleixen un altre color i que jo anomenaria el color de l'orgull.

Resumint, si no volem ser iguals com a pagesos, com a veïns d'un poble i com a color que la mare natura ens a donat, i si tenim per altre costat una economia problemàtica que ens afecta a tots per igual per tirar endavant les nostres empreses familiars, sols es pot arribar a conclusions tan extravagants com la sigüent, i és que tenim mig cervell mort, i que

com les blanquilles després d'una glaçada tindrem que sulfatar-lo amb la pastilla, perquè així com a mínim tirarà per la pell fins arribar a la collita.

Jomaes

---

## UNA VEU PER AL MON

Obrim serens la nostra parla  
als mil parlars del món amic  
amb les clarors d'un verb antic  
vora la mar, i al peu dels cims.

Durs al treball, per terra endins  
solquem el pia que voiem lliure  
oberts a tots, viure i conviure.

ELS POBLES DE PARLA  
CATALANA CANTEN

Dia 30 d'abril de 1986, a les 8 del vespre.

# AMB PREC DE PUBLICACIÓ

**// CONGRÉS·IN  
TERNACIO  
NAL·DE·LA·  
LLENGVA·  
CATALANA·  
MCMVI 86**

LLEIDA, 21 d'abril de 1986

Senyors del Consell de Redacció:

Us agraïriem la publicació de l'article que us trametem juntament amb aquesta nota, a la vostra revista. Tal extrem suposa una valuosa aportació a l'expansió del ressò del II CONGRES, alhora que una inestimable col.laboració per tal que el major nombre d'habitants d'aquest país coneguin els seus objectius i s'adoni de la importància que tenen ara com ara les actituds personals.

Amb la certesa que la nostra petició serà atesa pel vostre bon criteri, s'acomiada de vostès molt att.

NOTÍCIA DEL SEGON CONGRÉS INTERNACIONAL  
DE LA LLENGUA CATALANA

\*\*\*\*\*

Polítics, periodistes i parlants abrandats s'han encarregat d'estendre, sobre un fons d'optimisme i orgull, la nova que, malgrat la situació política i social del català, és la setena llengua europea quant a número de parlants, i la que està en millor situació d'entre les llengües sense Estat -i fins i tot per damunt d'altres que, com el suec o el danès, tenen un Estat al darrere-. Magnífic, perquè una llengua sense Estat està contínuament exposada a agressions i desplaçaments per part de la llengua dominant en l'Estat, i de l'Estat mateix

Tot i ser cert tot això, no ens hem de deixar enganyar: la situació actual de la llengua catalana és difícil, per molt que hagi millorat en els darrers anys. Factors aliens a la pròpia llengua ho provoquen. I això és el que, des d'un punt de vista purament científic, la fa interessant. La combinació d'aquests dos contextos -dificultat i interès- és la que dona raó de ser a una iniciativa de diverses institucions polítiques, científiques, acadèmiques, etc. d'arreu dels Països Catalans: el II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA.

El I Congrés, el de 1.906, tenia com a finalitat última, i uns anys després acomplerta, l'assentament d'unes bases que permetessin i bastissin la llavors tan necessària tasca normativa entorn de la llengua. Era un congrés d'especialistes, però també d'"amants" de la llengua. El de 1.986 és sociolingüístic, és a dir, té interès per estudiar de forma científica la situació social de la llengua (qui l'usa, en quines circumstàncies, de quina manera), l'actitud envers ella dels seus

parlants i les vies de treball per tal que arribi a una plena normalitat d'ús. És, doncs, un congrés d'especialistes. Però vol també tenir ressò social. Un ressò que, sense la participació activa de TOTS els parlants, serà poc efectiu.

Per això mateix, aquest II CONGRÉS s'estructura en dos nivells: les Àrees Científiques d'una banda, i les Comissions Territorials de l'altra. Hi ha set Àrees Científiques, cadascuna amb seu en una ciutat dels Països Catalans: n. 1, "Planjaments i Processos de Normalització Lingüística", a Lleida; n. 2, "Sociologia de la Llengua", a Girona; n. 3, "Lingüística Social", a Ciutat de Mallorca; n. 4, "Mitjans de Comunicació i Noves Tecnologies", a Perpinyà; n. 5, "Llengua i Dret" a Andorra i Barcelona; n. 6, "Ensenyament", a Tarragona i Reus n. 7, "Història de la Llengua", a València. Les conferències, ponències i comunicacions s'efectuen en dates compreses entre el 30 d'abril i el 8 de maig, i cada Àrea abasta uns dies diferents: la de Lleida, sota els auspicis de l'Estudi General de Lleida, ho farà entre el 4 i el 8 de maig.

Les Comissions Territorials, amb seu a les mateixes ciutats que les Àrees Científiques, són les destinades a treballar pel ressò social del Congrés, i amb aquesta finalitat s'estructuren en diverses Comissions de treball, com puguin ser les Comissions de "Presència del Congrés a les Universitats", "Presència del Congrés a les Escoles i els Instituts" (en cadascuna de les Territorials, aquesta Comissió ha treballat per fer els 3 i 4 de maig una trobada de Delegats dels Instituts al Congrés, a Reus), "El català a la Indústria i el Comerç" (que treballa perquè industrials i comerciants catalanitzin llurs afers), etc. Són les Comissions destinades a fomentar la participació i sensibilització dels parlants del ca-

talà; sensibilització que significa no sols conscienciació, sinó també posta en acció dirigida a l'ús personal de la nostra llengua en tots els àmbits i situacions, i al foment d'aquest ús generalitzar. I la millor forma de forma de fer-ho és col.laborant en el Congrés, tant adherint-s'hi i contribuint econòmicament com fent-se eco, no sols del Congrés, ans també dels seus objectius.

Cal tenir present que, si bé la mera existència del Congrés no aconseguirà res, la seva acció pot ser una valuosa aportació a l'absoluta normalització en l'ús del català. I l'Àrea Científica n.1, de Lleida, ho exemplifica prou bé, car els seus treballs giren entorn dels següents temes: la normalització lingüística, la coexistència de llengües i els conflictes lingüístics, la situació sociolingüística actual a cadascun dels països de parla catalana, i programes d'accions normalitzadores.

Ara bé, l'acció del Congrés necessita de tots i cadascun dels parlants que fan possible la llengua (una llengua existeix en la mesura que és usada). És per això que, si l'actual situació exigeix una iniciativa com la d'aquest Congrés, el II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA necessita dels suport físic i econòmic de tots els parlants (insistim). Diu veritat l'"slogan": "L'esforç de tots els ciutadans l'ha de fer possible". A veure si el dia 11 de maig, data de cloenda del Congrés, ho hem aconseguit.

Andreu-Carles Vega i Castellví

Secretari de Premsa de la

Comissió Territorial de Lleida del

II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

# ANAR A LA CARRETERA

No tinc cap intenció, ara, de posar-me a parlar de cap mena de reivindicació pagesa, encara que aquest títol, després de l'última movilització de tractors (4 i 5 d'aquest mes d'Abril) ho pugui fer creure. Sí, però que vull parlar, precisament, d'estar aquests dies a la carretera, d'estar-hi com individu; com a persona enmig d'altres persones solidàries a uns interessos comuns. El contacte humà (deixant a part allò que ens va fer coincidir a la carretera) enrequidor sempre, ha estat l'única cosa que m'ha mogut a escriure aquestes ratlles.

Els pagesos som gent com els altres, amb inquietuds, amb gustos o apetències individuals ben diferenciades i molts cops fins i tot, oposades. Això, però no importava gens ja que, per damunt de la nostra diversitat de gustos i d'ideologies, aquests dies a la carretera, fèiem caliu tots junts, ens agermanàvem i ens sentíem una sola cosa: pagesos. Segurament que és difícil de fer entendre això als que no van compartir aquestes hores a la carretera. Se'm fa difícil d'explicar-ho en un article, ja que a cada Jesús em sembla que em deixo coses importants per a dir. Tant se val, malgrat la por de no poder-ho reflectir tal com ho penso i ho vaig viure, vull intentar d'explicar aquell ambient, allò especial que, com un corrent elèctric, fa vibrar tot el grup sense que ningú no se n'adoni, però que tothom ho intueix; és una cosa extraordinària que bé caldria, d'una manera o altra, trametre-la als altres.

Dins del grup que el formàven pagesos d'Aspa, Puigverd i Artesa, a la carretera de Tarragona, al redòs de la Casa de

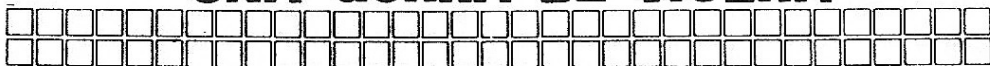


Margalef, hom hi podia observar totes les fesomies del ventall humà: rialleres, encrespades, pensaroses, exaltades... els uns formant grups i discutint (no vaig sentir parlar de futbol, aquests dies), altres més assossegats conversaven pausadament, altres solitaris, els veies immersos en els seus pensaments... tots però acudien amatents als tractors quan s'havia de tallar la carretera o deixar-la lliure. Tots estaven atents al que passava vora nostre i alhora a les notícies que més enllà del nostre grup s'esdevenien. En aquells moments els nostres interessos eren comuns i per això en parlàvem sense cap dramatisme

Els uns pacifistes i els altres que ho cremarien tot, els uns caçadors i al seu costat ecologistes zelosos, els uns carnicers i els altres vegetarians, els de temperaments conservadors junts amb els progressistes, els uns catalanistes i els altres panxacontents, els uns aiguaders, d'altres del vi fort, els uns creients i els altres ranegaires, els uns anaven vestits impecables i d'altres ben deixadots... els uns a la recerca de l'insecticida més sófisticat i fulminant i al seu costat d'altres pagesos preocupats per l'agricultura biològica. Què hi voleu fer, els pagesos som aquest conglomerat indestriable de gustos, aptituds, interessos i creences més diverses que, som capaços, però, de sortir tots junts a la carretera i deixar a casa totes les nostres diferències.

Segurament que no és això el que pot fer entendre millor el que volia dir, el cas és que, una colla de pagesos, ens vam trobar a la carretera, vam parlar de mil coses, vam viure plegats unes hores i ens vam intercanviar vivències i, sobretot, vam viure una d'aquestes experiències que es recorden, que ens ajuden a fer-nos més solidaris com a pagesos i com a persones.

# UNA GORRA DE VISERA



Fa dies que em vaig ensopegar, al Magatzem de l'"Herman-dard Sindical", amb un individu (representant d'una casa comercial) que repartia gorres amb la propaganda d'un producte d'ensofetar d'aquests que ho arrasen tot. Com que jo, feia dies que, somiava de tenir una gorra d'aquestes que avui es porten, vaig demanar-li'n una. Naturalment me la va donar. Era una gorra verda amb una franja blanca al mig que semblaba la bandera d'Andalusia, i com que em feia tanta il.lusió (no us ho podeu imaginar) vaig marxar cap a casa amb la gorra posada i més content que un gínxol. Mirava a tord i a dret per a veure si tothom es fixava que anava d'estrena.

La meva il.lusió, però, no va durar gaire; encara no era a l'"Hogar" vaig trobar a en Jomaes que em mirava una miqueta incrèdul. Sense ni tornar-me el bon dia em va clavar aquesta: "Encara no te'n foten prou de "quartos", aquesta gent, que a més a més els has de fer propa'ganda?. Vaig quedar gelat, si em punxen no em treuen sang. Carall, noi, aquest Jomaes com les engalta...

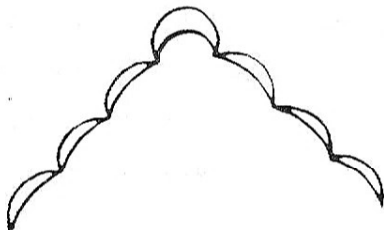
Però és clar, després del disgust va venir la reflexió i vaig considerar que en Jomaes tenia raó, però ara que ja havia tastat el bé que hom se sent amb una gorra posada no em volia resignar a quedar-me sense cap. Abans de llençar la que portava posada vaig córrer cap a una casa de barrets, ep! no mal-penseu; una casa on vénen barrets i gorres, s'entén. Allí, la

dependenta, després de prendre'm la mida del meu cap me'n va començar a ensenyar de tots els colors i formes, unes semblaven de "comandos", altres, dels soldats de l'ONU... tria i remena, no sabia cap on girar-me... Per fi me'n va ensenyar una de color maduixa, que el cor em va fer un salt tan gros, que em vaig quedar enamorat de patac; ja ho diu la dita: "Al color maduixa, l'amor s'hi posa" o una cosa així, el cas és que amb aquesta gorra em vaig sentir del tot realitzar i ... no portava propaganda comercial.

Quan penso que per cinquanta durets, que és el que em va costar la gorra, estava disposat a fer propaganda tot l'any d'un producte cada vegada menys eficaç m'estirava els cabells. Sí, ara vaig de "progre" per aquesta vida i quan veig un pagès amb una gorra de colors vulgars i amb propaganda comercial, els ho engego: "Encara no us foten prou de "quartos", aquesta gent, que a més a més els féu propaganda?".

Ves per on que, una gorra de color maduixa a més a més de vestir molt i de canviar positivament la imatge, millora substancialment la sensibilitat de la persona, i si no us ho creieu feu la prova.

ARNA



# POESIA

## MURMURI D'UNA ANIMA

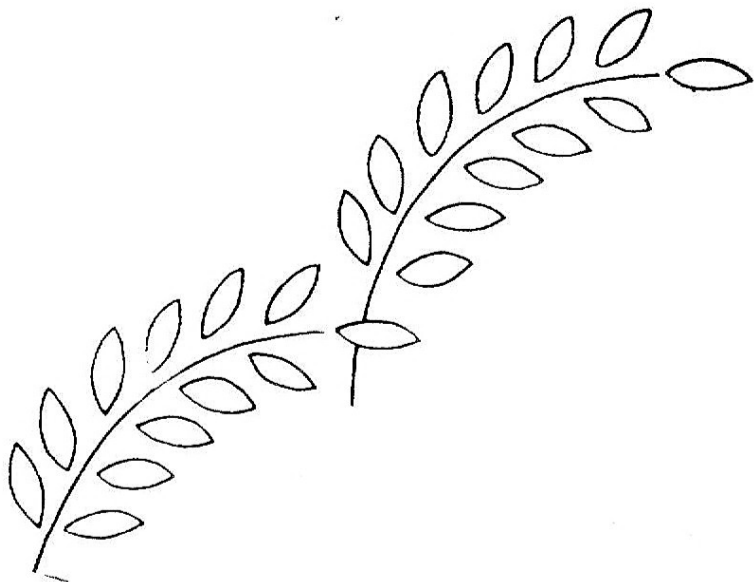
oooooooooooooooooooo

Ah pobres pensaments, meus  
que poquet us entendran;  
intento classificar-vos  
però, on us podre posar ?  
Poca ambició hi ha en mi  
i no intento pas despertar-la  
voldria passar per aquí  
com una coloma blanca.  
Dins d'un cel infinit  
atapeït de bromes blanques  
ningú no s'ha de fixar  
en tan petiteta màcula  
Com aquell alè d'aire  
que ens portava la rosada  
així fos la meva vida  
d'imperceptible i callada.

Que em recordin els meus  
amb la pena del qui estima,  
i visquen els altres feliços,  
de bo de bo que ho voldria;  
ja que, en aquest món absurd,  
ser feliç és cosa rara.

Fos la meva ànima un sospir  
o l'impuls del qui camina  
sentit esgarrapar en el seu pit  
el dolor de l'enyorança  
d'aquell que també ha estimat  
i en el silenci el crida;  
tots els meus versos fossin  
una cançó d'esperança  
i ensenyessin a qui els llegís,  
que el viure en pau  
és el més gran do de l'ànima.

M<sup>a</sup>. Carme Esteve de Piñol



# DARRERA DEL MIRALL

Sempre s'havia cregut d'una sola peça, com si estés tallat d'un mateix bloc de marbre. Havia romangut tants anys creient que era una sola persona que es trobava confús.

Cos i ànima, instint i raó, sempre havia estat convençut de controlar plenament tots els seus impulsos, de poder canalitzar-los cap a una finalitat lligada a la idea que tenia del que havien d'ésser les coses.

El veig, el recordo clarament malgrat els anys, estàvem asseguts en un bar de la ciutat, el nom del qual no us diria res, com tant sovint no ens diuen res les paraules que veiem o escoltem.

Lluís remenava el sucre del cafè mentre xuclava amb desgana el fum d'una cigarreta a punt de consumir-se. El fum i les paraules sortien juntes de la seva boca, composaven un efecte harmoniós amb la tristesa i la nostàlgia que expressaven.

Nostàlgia? Hom diu que la nostàlcia és enyorança, com una mena de desig de retorn cap allò que has viscut o has cregut viure.

La nostàlgia d'en Lluís però, no era de retorn, sinó simplement d'anada. No era nostàlgia per quelcom que hagués viscut sinó pel que li mancava per viure. Com si tingués unes ganes boges de transitar per camins desconeguts i de sentir en el cos el regust de la incertesa i qui sap si del perill. Igual que en aquelles pel·lícules d'Errol Flynn passejant-se per la corda fluixa d'un abisme amb l'heroïna als braços, o per les seves 14.000 nits d'amor que contenen que visqué, com si ha-

gués completat pel sexe el que li mancava per a ésser com l'inefable personatge de les pel·lícules que interpretava.

Lluís, a qui la vida li ho havia donat tot, o quasi tot, diners, una noia que se l'estimava, reconeixament social, prestigi... em feia l'efecte d'un intent frustat de vida, un projecte mal interpretat d'exitència, com aquells actors dolents que s'esforcen vanament per a fer creïble un personatge.

Ocupava un càrrec directiu molt important dins el consell de Redacció d'un dels diaris més reeixits del país, tenia llavors 35 anys i tothom el veia com el futur director del periòdic.

-Es la pell i no l'ànima el més profund.

-Tant temps bracejant i buscant la quinta essència de les coses i resulta que tot està escrit a la pell.

Recordo així de passada algunes frases, recordo també com si conclogués un discurs, o tal vegada tot un bocí de vida, mentre encenia novament una cigarreta digué:

-No entenc res! Però tinc unes ganes boges de començar de nou, de partir de zero, si és que és possible.

Les cinc de la tarda. El vaig apropar amb el meu cotxe fins a l'estació on havia d'agafar el tren, aquell tren que ell creia el portaria a algun lloc.

(Continuarà)

M. E.

# ESPIGANT

## UN DIA DE PLUJA

Es un bon o mal costum que en aixecar-me del llit el primer que faig és obrir el finestró per saber el temps que fa. Avui, un dia molt fred, està plovent, l'aigua s'escorre carrer avall formant rierols que agrada a la vista seguir l'arrossegament de les fulles caigudes dels arbres que veient-se perdudes intenten de tan en tant de deturar-se al resguart d'una bri d'herba que encara aguanta de peu.

Al nostre poble, quant plou, hi ha una quietud somnolent talment una vaga de braç caigut: altres dies en aquesta hora els tractors ja esbafegven com toros encerclats.

Les mestresses de casa, paraigüa enlaire, pas lleuger, van a fer provisions indispensables per als àpats del dia.

Poc a poc, observo a les cases veïnes; els homes treuen el cap mig endins mig enfora del portal per a observar el temps, sens deixar d'observar si els altres veïns fan el mateix, quin esdeveniment no tarda a produir-se: després del ritual, bon dia ve el pronòstic del temps, que si plourà molt o si bla, bla, bla, i per fi la cloenda, - saps què? anem a esmorzar, després ens podríem arribar al "bar", l'acord es acceptat per unanimitat, i... quan estiguem a punt donem un crit

Hi ha un altre grup de persones, no tant nombrós, que quan fa mal temps i més si plou, s'està un xic més al llit, de



totes maneres no pot sortir de casa, això de no poder sortir i anar per casa estava la mestressa que fa l'escombrada; s'asseu al racò prop de l'estufa, apropant-se a la taula i repenja el braç, el cap sostingut per la mà, -recordant?- meditant?.

Els vells quan no fa sol no poden sortir de casa per geurés al pedrís de la font o al fonament del magatzem del poble que sobresurt un pam de la paret per assaborir el seu escalf, a l'ensems resguardar-se de la morella o tramuntana que sempre són fredes en aquesta època.

El vell no diu res, si més no sempre espera que un dia l'ajuntament els construeixi la "Llar del Jubilat" que a les eleccions els la van prometre, tot demanant el seu vot, per tant ens ho deuen perquè el necessitem, perquè si tenen més bon estar, en part el vell va col.laborar treballant de sol a sol i... per...

Avui com plou tots els del primer grup, com que plou, estan al bar discutint o fent la seva partida de cartes, allí estaran bé, allí estaran la majoria menys els vells, i ja que no fa sol, no podran anar al pedrís de la font o al sobresurtut del magatzem. -No ens podem queixar- som pensionistes encara que alguns no poden disposar de 100 pessetes per obsequiar els nets quan van visitar-lo prou que se'n preocupa el protector amb aquesta resposta, -Perquè els necessita els diners? no li falta res. Quanta ingratitud d'alguns fills per als autors de la seva vida, alguns d'ells s'han atrevit a dir que no té cap obligació d'ajudar-los perquè la causa que el portessin al món no fou per amor sinó per un plaer.

Talment podríem contar aquell passatge -Un padrí, molt vellet les mans molt tremoloses de tants esforços que havia fet, un dia quan esmorzava li caigué el plat de les mans i com

el plat era de terrissa s'esbocinà en mil trossos; el noi, l'hereu sense pensar-ho més li feu un plat de fusta i en ell des de llavors menjava el vellet. Un dia, l'hereu, vege al seu fill molt jòvenet d'uns 7 anys manipulant un troç de fusta amb un ganivet, curiós li preguntà -què fas tant atrafegat amb aquesta fusta? el xaval sense deixar de treballar li contestà-faig un plat de fusta per quan tu siguis vellet com l'avi. Des de llavors canvià la situació ja que el vellet tornava a menjar en plat de terrissa, i podia disposar al menys de 100 pessetes per obsequiar els nets.

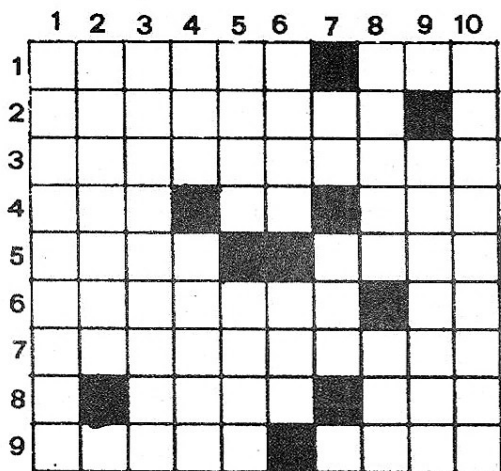
Miro el carrer i encara plou, els homes amb pas lleuger i en grupets passen camí del "bar", les mestresses paraigua obert van de retorn a casa amb la cistella plena, els més grans els vells, asseguts vora l'estufa, repenjat el braç a la taula aguantant el cap a la mà, capficats i sense dir un mot espera; i dins d'ell va rondinant tindrem d'esperar unes altres eleccions... i sense dir un mot seguiran esperant ...espe... rant.

Job



# ENTRETENIMENTS

PER MIQUEL A. NAVARRO



*mots encruats*



## HORIZONTALS:

1- (Salvador...), novel·lista i poeta nascut a Santa Coloma de Farners l'any 1913. Mil dos cents. 2- Municipi de l'Alt Urgell. Vocal. 3- Camins, rutes. 4- Soroll que segueix al llamp. Servei públic. Pronom. 5- Fluid transparent que envolta la terra. Estona, espai de temps. 6- Mena de llit. Article. 7- Que altera. 8- Mil. Mar interior de l'Urrs. The..., acabament de moltes películes. 9- En estret contacte. Fossa, trinxera.

## VERTICALS:

1- Poema nupcial en honor dels nuvis. 2- Gerret de vidre on es posa l'oli d'amanir. Consonant. 3- Caràcter de prioritat. 4- Arran. Pertanyent o relatiu a l'èter. 5- Al revés, prefix que denota la meitat. Al revés, dona o femella que ha tingut un o més fills. 6- Al revés, en quantitat suficient. Vint-i-cinc cèntims. 7- Article. Al revés, donar. Consonant. 8- Moviment alternatiu de les aigües de l'Oceà. Vocals fortes. 9- Cent. En plural, que estan dintre. 10- Menjar que s'ha cuinat en una cassola.

M	I	R	A	P	O	N	T	S	N
R	E	U	G	A	L	A	B	E	Y
A	I	N	O	R	L	A	O	P	I
L	S	U	A	L	B	E	S	A	R
F	I	T	B	R	R	P	P	I	E
A	V	P	S	O	G	U	E	R	G
R	L	O	T	E	P	U	V	O	A
R	L	O	T	E	R	M	E	N	S
A	E	K	I	R	U	M	I	N	I
S	B	L	I	N	Y	O	L	A	S

sopa de lletres



Cercant dins d'aquest requadre, en totes les direccions, hi trobareu el nom de 10 poblacions de la Noguera.

## SOLUCIONS

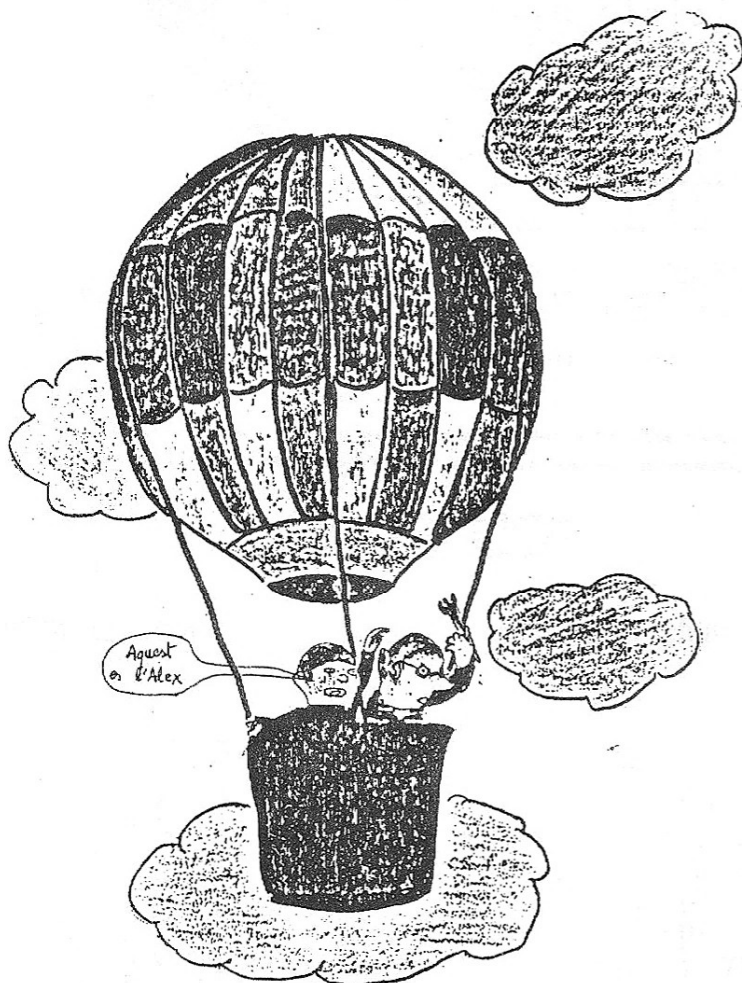
### mots encreuat

### sopa de lletres

HORIZONTALS  
 1-Espriu. Mcc. 2-Peramola. A. 3-Itinerari. 4-Tro. Sp. Ens. 5-Aire. Rato. 6-Llitera. El. 7-Alteradora 8-M. Aral. End. 9-Intim. Rasa. VERTICALS  
 1-Epitalami. 2-Setrill. N 3-Pri-oratat. 4-Ran. Eteri. 5-Semi. Ma-re. 6-Prou. Ral. 7-La. Dar. R. 8-Marea. Oea. 9-C. Interns. 10-Cas-solada.

M	I	R	A	P	O	N	T	S	N
R	E	U	G	A	L	A	B	E	Y
A	I	N	O	R	L	A	O	P	I
L	S	U	A	L	B	E	S	A	R
F	I	T	B	R	R	P	P	I	E
A	V	P	S	O	G	U	E	R	G
R	L	O	T	E	P	U	V	O	A
R	L	O	T	E	R	M	E	N	S
A	E	K	I	R	U	M	I	N	I
S	B	L	I	N	Y	O	L	A	S

# COL·LABORACIONS INFANTILS



EL LLADRE

DESEMASCARAT

## EL LLADRE DESENMASCARAT

Aquell dia, quan tornava d'una llarga caminada, no vaig entrar a casa com de costum; és a dir, no per la porta. Em vaig enfilar per un arbre que donava just a la finestra oberta, perquè hi entrés l'aire de la nit. Quan vaig arribar vaig penetrar-hi i quan ja era a l'interior sento que algú diu: "Lladregot, ja t'hem enxampat!", i s'obriren els llums. Hi havia, a la cambra, el pare, la mare i la meva germana. En veure'ls em vaig explicar i ells també. Durant la nit passada havien robat tots els cortinatges de la casa. Al matí següent, a l'hora de vestir-me em vaig adonar que em faltava la camisa i els pantalons de l'armari. Em vaig posar el xàndal esportiu i d'un bot vaig sortir a buscar explicacions.

En arribar a la casa de l'Alex, el meu veí, no se sentia ni una mosca, és clar, devia d'estar a la hidòpia, com de costum, construint algun dels seus absurds invents. Vaig entrar al magatzem i me'l trobo cosint i més cosint, i al seu costat un munt de roba. Aviat, tot i disculpant-se per la seva mala acció, m'explicà que era per a la construcció d'un aerostàtil solqués els cels. Com que, part del material de la construcció era meu, m'hi vaig associar condicionalment (sense que em jugués cap de les seves habituals entremaliadures un xic pesades). Encara que suposava un cert risc, em feia molta il·lusió perquè no havia volat mai.

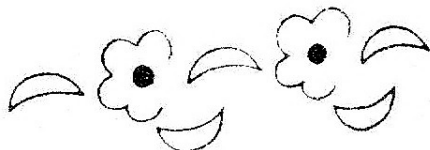
Varen passar setmanes senceres cosint i apedaçant perquè no hi hagués fugides a la tela, fins que un bon dia va quedar llest. Varem col·locar l'aparell damunt d'un foc i quan ja era ple i començar a enlairar-se, l'Alex hi pujà d'un bot i m'en-

dicà que fes el mateix. Quan ja érem a sobre tallàrem la corda i començarem a ascendir.

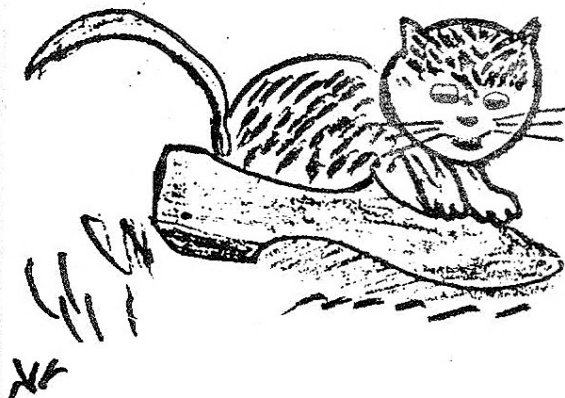
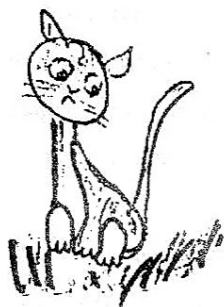
L'Alex m'explicà que el motiu d'aquest viatge era la xerrada mantinguda, un dia, sobre la llei de la gravitació universal Newton. L'Alex, com molt bé m'ho explicà, no s'ho havia pas cregut allò que els cossos cauen pel seu pes atret cap a la Terra, i per això feia aquest invent i alhora experiment de caure d'un lloc elevat, per a veure si queia. Poc a poc i ja tement-m'ho, la cara se'm tornava groga preveient el pitxor. I així que, continuà l'Alex, ara farem un foradet aquí i FFHHSS!! Per desgràcia meva, amb una forquilla, havia foradat el globus i la roba es desfeia peça per peça. Ens començarem a desprendre cap a un final segur, mentre l'Alex, per una vegada a la vida, tenia por. Quan érem a punt de caure (i vaig caure de debò, no és mentida) em vaig despertar; havia caigut del llit.

Jordi Gallart

Vuitè nivell d'E.G.B.



## UN GAT DINS LA SABATA



Arf arf arf arf arf arf arf arf

Els gatets de la tia Antònia, van sortir al jardinet de la caseta de camp. Tot passejant-se per les flors, van quedar-se molt estranyats i fins i tot espantats, en veure una cosa desconeguda per a ells.

-Què serà això?



-Quina cosa més grossa i estranya !

Amb les seves potetes, un després de l'altre, miraven quina cosa podria ser aquella.

Un de més espavilat va fer un salt i... pataplof! es trobà dis de la sabata que, el vell jardiner s'havia deixat oblidada. Què bonic feia, aquell gatet, allí dins ! Semblava una bola blanca i negra que batejava, amb dos ulls llents i acovardits.

Però, la feina va ser quan volé sortir-se'n, no podia de cap manera. Com ho podria fer ?. Com podien ajudar-lo els altres gatets ?.

Pobret, si l'haguessiu vist, quina cara que feia...

Voldrieu saber com va sortir-se'n ?. Docs ara us ho diré:

Tots els seus germans, amb les potetes, van fer girar la sabata, i així, miolant miolant, va sortir tot content.

Després, sense pensar-ho dues vegades, va córrer cap a la casa, on la mestressa els esperava amb un gran plat de llet.

I vet aquí un gat  
vet aquí un gos  
que aquest conte  
ja s'ha fos.

Laura Benet

Seté nivell d'E.G.B.

